

(توضیح : متن زیر در جلسه ی امتحان برای دانش آموزان قرائت می شود و آنها باید آن چه را که می شنوند بنویسند)

آدمی باید که بسیار نگوید و سخن دیگری به سخن خود قطع نکند. اگر سؤال از جماعتی کنند که او داخل آن جماعت بود ، بر ایشان سبقت ننماید و اگر کسی به جواب مشغول شود او بر بهتر جوابی از آن قادر بُود ، صبر کند تا آن سخن تمام شود ، پس جواب خود گوید . بر وجهی که در مقدم طعن نکند و در محاوراتی که در حضور او میان دو کس رود خوض ننماید و اگر از او پوشیده دارند ، استراق سمع نکند و تا او را با خود در آن مشارکت ندهند مداخلت نکند. بدان که مردم بی هنر مادام بی سود باشد ، چون مغیلان که تن دارد و سایه ندارد ؛ جهد کن که اگرچه اصیل و گوهری باشی گوهر تن نیز داری ، که گوهر تن از گوهر اصل بهتر بُود. اگر مردم را با گوهر اصل ، گوهر هنر نباشد صحبت هیچ کس را به کار نیاید.

سخن نا پرسیده مگوی و از گفتار خیره پرهیز کن . چون باز پرسند جز راست مگوی . تا نخواهند کس را نصیحت مگوی و پند مده ؛ خاصه کسی را که پند نشنود که او خود اوفتد. در میان جمع هیچ کس را پند مده . پرهیزگار و قانع باش و علم دوست و بُردبار و کم سخن و دور اندیش.

بدان که هر چه در وجود است ، صُنع خدای تعالی است . از انواع نباتات و آنچه در برّ و بحر است و آنچه میان آسمان و زمین است چون میغ و تگرگ و رعد و برق و قوس قزح .

کرم هایی که در محبس تن خویش پيله می تنند ، اگر امید به رستن و تلاشی بهر پریدن نداشته باشند نمی توانند از این زندان وارهند. بدان که اگر امید و بصیرت از دل جوان گرفته شود ، این متاع ارزشمند را غنیمت نمی شمارد از خوشه های جوانی او خروارهای نا امیدی می ماند بر آینه ی دلش زنگار غم می نشیند.

بدان که تنهایی یکی از سنگین ترین مصائب است و « ذوقی چنان ندارد بی دوست زندگانی ». اما توجه داشته باش که تنها بودن از داشتن رفیق بد بهتر است. یکی از زمینه های اجتماعی گمراه شدن و عامل ویرانگری شخصیت متعالی انسان ، نداشتن دوست نیکو خصال و تحت تأثیر رفیق بد بودن است.

از میان موضوعات زیر یکی را به دلخواه انتخاب کنید و متن مناسبی درباره ی آن بنویسید.

- دانش آموز و فن آوری های جدید مثل رایانه و تلفن همراه
- عصر یک روز برفی در مسیر مدرسه تا منزل
- کلاس ادبیات ، جلسه ای که پرسش کلاسی دارید اما اصلاً درس نخوانده اید

توجه داشته باشید ، لحن نوشته ، نوع زبان نوشته (ادبی یا رسمی) ، کوتاه یا طولانی بودن نوشته ، توصیفی یا خبری یا آموزشی یا هر سبک از نوشته که انتخاب می کنید به اختیار شماست ، اما باید دقت کنید :

- ۱- نوشته از موضوعی که انتخاب کرده اید منحرف نشود
- ۲- انتخاب عنوان ، مقدمه ، تنه ی اصلی و نتیجه ی پایانی طبق اصول آن رعایت شود

علی شیبانی

دی ماه ۹۵

